

»Apostolski Breve« o beatifikaciji bl. Ivana Merza

Božidar NAGY*

Uvod

U Državnom tajništvu u Vatikanu u subotu prije podne, na dan 2. travnja 2005. predan je postulatoru o. Božidaru Nagyju »Apostolski Breve« o beatifikaciji bl. Ivana Merza. Sama riječ »breve« označuje službeni papinski dokument manjeg opsega, a odnosi se na pojedino crkveno zbivanje ili područje za koje se daje određena norma, odredba ili propis (odatle i naziv »breve«, što na latinskom znači kratak). U ovom Papinskom odnosno Apostolskom breveu obznanjuje se i potvrđuje da je papa Ivan Pavao II. izvršio beatifikaciju bl. Ivana Merza u Banjoj Luci te istim Breveom određuje da se njegov spomendan treba slaviti 10. svibnja.

Apostolski breve o beatifikaciji bl. Ivana Merza jest ujedno i posljednji administrativni čin kojim je zaključen dugogodišnji postupak proglašenja blaženim prvoga laika Crkve u Hrvata Ivana Merza. Pisan je latinskim jezikom, ali su riječi formule beatifikacije unutar dokumenta donesene u originalu, tj. na hrvatskom jeziku — kako ih je izrekao Sveti Otac na beatifikaciji u Banjoj Luci. Dokument je pisan na pergameni kaligrafskim rukopisom; ima šest stranica. Uvezan je u bijelu kožu, a korice su ukrašene zlatotiskom. U naslovu se donose riječi karakteristične za papinske službene, svečane dokumente: »Ioannes Paulus PP. II, ad perpetuam rei memoriam. — Ivan Pavao II., Papa, na trajan spomen«. Dokument donosi kratki sažetak temeljnih crta svetosti Blaženika i započinje poznatom rečenicom bl. Ivana Merza: »Fides catholica mea est in vita vocatio — Katolička vjera je moje životno zvanje.« Odmah se u nastavku dokumenta tvrdi kako je u toj rečenici ukratko sadržan cijeli duhovni život bl. Ivana. Dokument nosi datum beatifikacije u Banjoj Luci 22. lipnja 2003., a po Papinu nalogu potpisao ga je Državni tajnik kardinal Angelo Sodano. Uz potpis kardinala Sodana nalazi se Papin žig sa simbolom barke i lika sv. Petra, a u polukrugu je Papino ime na latinskom: Ioannes Paulus PP. II.

Stjecajem slučajnih okolnosti ovaj je dokument predan Crkvi u Hrvata u prije-podnevnim satima posljednjeg dana pontifikata pape Ivana Pavla II., koji je istoga dana navečer završio tijek svoga zemaljskog života i ušao u Blaženu Vječnost. Sadržaj dokumenta mogao bi se shvatiti i kao posljednja Papina poruka hrvatskim vjernicima. Kao da odlazeći i umirući papa Ivan Pavao II. još jednom želi upozoriti hrvatske vjernike na bl. Ivana Merza kojega im je dao za »svjedoka Kristova, zaštitnika, suputnika, uzora mladeži i primjer vjernicima svjetovnjacima« — kako je to rekao u svome uvodnom govoru na misi beatifikacije u Banjoj Luci.

Tekst je s latinskog preveo mons. Fabijan Veraja, podtajnik Kongregacije za kauze svetaca u mirovini i relator kauze bl. Ivana Merza, koji živi u Rimu.

* Prof. dr. sc. Božidar Nagy, Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu, postulator kauze bl. Ivana Merza.

IOANNES PAULUS PP. II
ad perpetuam rei memoriam.

»Fides catholica mea est in vita vocatio.« Sententia haec, quam Ivanus Merz iuvenis laicus cum Lutetiae Parisiorum anno MCMXXI studiis operam daret matri scripsit, eius summam brevem sed plenam spiritalem vitam complectitur, quam sacra liturgia, principem locum obtinente sacra Eucharistia, illustravit, quae eius pro Ecclesia et pro iuvenibus educandis munus aluit.

Banialucae in Bosnia die XVI mensis Decembris anno MDCCCXCVI ipse ortus est, ubi anno MCMXIV lycei diploma est consecutus. Liberalius institutus est. In eius christiana vita magnam habuit vim gymnasii doctor Ljubomir Maraković, insignis catholicae doctrinae fautor. Primum propter bellum mundanum studia intermisit. Miles ad primam aciem amandatur, ubi omnia scelera aerumnasque belli experitur atque ea res eum ad Deum dirigit. Hoc fuit eius propositum: »Numquam Deum oblivisci debemus! Cum eo coniungi usque desiderare debemus... Terrificum esset si bellum hoc nihil haberet mihi utilitatis... Spiritalem vitam incohare debeo novae catholicae doctrinae renovato sensu imbutam.« (Ex diario, die V mensis Februarii anno MCMXVIII).

Bello confecto, primum Vindobonae deinde Lutetiae Parisiorum sua studia producit. Anno MCMXXII Zagabriam repetit, ubi Francogallicas Germanicasque litteras et linguas docere coepit. Usque ad mortem in archiepiscopali gymnasio Zagabriensi docuit. Anno MCMXXIII apud studiorum Universitatem Zagabriensem lauream, scribens »de in Francogallos scriptores liturgiae effectu«, in philoso-

PAPA IVANA PAVAO II.
na trajan spomen.

»Katolička vjera je moje životno zvanje«. U ovoj rečenici, koju je mladi laik Ivan Merz napisao majci za vrijeme svoga studija u Parizu 1921. godine sažet je sav njegov kratki ali duhovno bogati život, posebno obilježen ljubavlju prema svetoj liturgiji i nadalje prema presvetoj Euharistiji iz koje je crpio snagu za svoje služenje Crkvi u odgoju mladeži.

Rođen je u Banjoj Luci 16. prosinca 1896. godine, gdje je 1914. završio gimnaziju s maturom. Odgajan je u liberalnom okružju. Na njegov kršćanski život uvelike je u gimnaziji utjecao profesor dr. Ljubomir Maraković, istaknuti katolički laik. Zbog Prvog svjetskog rata prekinuo je studij i kao vojnik poslan je na bojište, gdje je iskusio sve strahote i nevolje rata, i to ga je više usmjerilo Bogu. Njegova je odluka bila: »Boga zaboraviti nikad. Uvijek težiti za ujedinjenjem s njime... Bilo bi grozno kad ovaj rat ne bi imao nikakve koristi za mene. Moram započeti novi preporođeni život u duhu novo-spoznatog katolicizma.« (*Iz Dnevnika, 5. veljače 1918.*)

Nakon rata nastavlja studij najprije u Beču, a onda u Parizu. 1922. godine vraća se u Zagreb gdje predaje francuski i njemački jezik. Sve do smrti bio je profesor na Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu. 1923. godine na Sveučilištu u Zagrebu postiže doktorat iz filozofije disertacijom pisanom o utjecaju liturgije na francuske pisce. Dok je radio kao profesor, privatno je studirao kršćansku filozofiju pod vodstvom oca Alfire-

phica disciplina est consecutus. Cum doceret, privatim philosophiae christianae operam dabat, Patre Alfirević ductore. Eius vita ordinaria videtur et simplex, quae tamen proximo iuvenibus Croatis educandis penitus destinabatur. Singulare fuit eius spiritale iter: sine familia, sine novitiatu, sine seminario, sine stabili spiritali ductore, ipse Spiritu Sancto perductus, suam sanctitatis viam invenit. Eius per diarium spiritalis progressio respicitur: non fuit ipse »sanctus ab ortu«, sed iuvenis quidam pro fide moralique bono depugnans et is victor evadit. Ecclesiam, sacram Eucharistiam, Pontificem dilexit, quod in Croatae iuventuti inculcandum omni ope curavit. Eius vita in sacra liturgia, scilicet in quotidiana missa participanda, eucharistica adoratione, aliisque pietatis exercitiis innititur. Undeviginti annos natus castitatis votum usque ad matrimonium nuncupavit. Octavum et vicesimum annum agens, cum plane perciperet Dominum suum velle totum cor, perpetuae castitatis nuncupavit votum. Castitatis virtus per filialem erga Virginem Mariam devotionem corroboratur. Venerabilis Dei Servus potissimum sicut iuvenum apostolus innotuit, primum in »Sodalicio iuvenum catholicorum Croatorum«, post in »Sodalicio Croato Aquilarum«, cuius spiritus fuit movens, eoque in Croatia Actionem Catholicam inauguravit, quam Summus Pontifex Pius XI voluit. Ad eius mentem sodalitatis est electos iuvenes instituere, qui apostoli sint sanctitatis. Ad hoc propositum assequendum conferre debet liturgiae renovatio, cuius ipse fuit fautor in Croatia, mentem praecipiens Concilii Vaticani II. Eius in apostolatu non desunt difficultates, quas ipse admirabili tran-

vića. Njegov život, naizgled običan i jednostavan, sav je bio posvećen odgoju hrvatske mladeži. Duhovni uspon mu je bio neobičan: bez obitelji, bez novicijata, bez sjemeništa, bez stalnog duhovnog vođe, sam, voden Duhom Svetim, pronašao je put k svetosti. Njegov duhovni razvoj vidi se iz njegova dnevnika: nije bio »rođeni svetac«, nego mladić koji se borio za vjeru i moralno dobro i izvojevao pobjedu. Ljubio je Crkvu, presvetu Euharistiju, Papu i tu je ljubav svim silama nastojao usaditi u srca hrvatske mladeži. Njegov se duhovni život temeljio na svetoj liturgiji, tj. dnevnom sudjelovanju u svetoj misi, euharistijskoj adoraciji i drugim oblicima pobožnosti. Još kao devetnaestogodišnjak učinio je zavjet čistoće do braka. U dvadesetosmoj godini života, kad mu je bilo potpuno jasno da Gospodin želi cijelo njegovo srce, položio je zavjet vječne čistoće. Krepost čistoće je učvršćivao sinovskom pobožnošću prema Djevici Mariji. Časni Sluga Božji postao je najviše poznat kao apostol mladeži najprije u Hrvatskom katoličkom omladinskom savezu, a onda u Hrvatskom orlovskom savezu kojemu je bio duša i kojim je započeo u Hrvatskoj Katoličku akciju, kakvu je želio papa Pio XI. On je želio da organizacija odgaja odabrane mladiće koji će biti apostoli svetosti. Tomu je trebala pridonijeti liturgijska obnova koju je promicao u Hrvatskoj anticipirajući tako ideje Drugog vaticanskog sabora. U apostolatu mu nisu nedostajale poteškoće, koje je podnosio zadivljujućim mirom zahvaljujući uskom sjedinjenju s Bogom u molitvi. Svoja duhovna i tjelesna trpljenja prikazivao je Gospodinu za širenje Božjega kraljevstva i za spasenje duša. Umirući, prikazao je Bogu svoj mladi život

quillitate sustinet, eo quod cum Deo in precatione arte coniungitur. Ut Dei regnum incresceret animaeque servarentur Domino suos spiritus corporisque dolores obtulit. Moriturus Deo suam iuvenilem vitam pro iuvenibus Sodalicii Aquilarum devovit. Zagabriae die X mensis Maii anno MCMXXVIII obiit, sanctitatis famam post se relinquens. Eius sepulcrum quod in templo invenitur S. Cordis Zagabriae, ad quod itare postremis annis consueverat, invisitur a compluribus fidelibus, Dei Servum precaturis. Beatificationis et canonizationis causa anno MXMLVIII Zagabriae incohatur. His absolutis rebus iure praescriptis, Nobis coram die V mensis Julii anno MCMII decretum super virtutibus heroicis prodiit. Die XX autem mensis Decembris eisudem anni decretum de miracula evulgatum est, quod in ipso Servi Dei sepulchro contigit. Statuimus igitur ut beatificationis ritus die XXII mensis Junii anno MMIII, Nostri pastoralis itineris in Bosnia tempore, celebraretur. Hodie igitur, Banialucae, inter Missarum sollempnia hanc pronuntiavimus formulam:

Mi, udovoljavajući želji Našega brata zagrebačkoga nadbiskupa Josipa Bozanića te brojne druge braće u biskupstvu i mnogih vjernika, pošto smo razmotrili mišljenje Zbora za proglašenje svetih, Našom apostolskom vlašću dopuštamo da se sluga Božji Ivan Merz od sada naziva blaženim i da se svake godine na dan njegova rođenja za nebo, desetoga svibnja, može slaviti njegov spomen na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Quod autem decrevimus, volumus et nunc et in posterum tempus vim habere, contrariis rebus minime quibusli-

za mladež Orlovskog saveza. Umro je u Zagrebu 10. svibnja 1928. godine ostavivši nakon sebe glas svetosti. Njegov grob u bazilici Srca Isusova u Zagrebu, koju je posljednjih godina posjećivao, pohađaju brojni vjernici moleći se Sluzi Božjemu. Kauza beatifikacije i kanonizacije započela je u Zagrebu 1958. godine. Nakon što je sve obavljeno prema pravnim propisima, dana 5. srpnja 2002. pred Nama je proglašen Dekret o herojskim krepostima. 20. prosinca iste godine proglašen je Dekret o čudu što se dogodilo na grobu samoga Sluge Božjega. Stoga smo odredili da se obred beatifikacije svečano obavi dana 22. lipnja 2003. godine za vrijeme našega pastirskog posjeta Bosni. I tako danas u Banjoj Luci za vrijeme svečane Mise izrekli smo ovu formulu:

Mi, udovoljavajući želji Našega brata zagrebačkoga nadbiskupa Josipa Bozanića te brojne druge braće u biskupstvu i mnogih vjernika, pošto smo razmotrili mišljenje Zbora za proglašenje svetih, Našom apostolskom vlašću dopuštamo da se sluga Božji Ivan Merz od sada naziva blaženim i da se svake godine na dan njegova rođenja za nebo, desetoga svibnja, može slaviti njegov spomen na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Želimo da ovo što smo odredili bude sada i ubuduće na snazi, unatoč bilo čemu što bi se ovome protivilo. Dano u

bet officiantibus. Datum Banialucae,
sub anulo Piscatoris, die XXII mensis
Junii, anno MMIII, Pontificatus Nostri
quinto et vicesimo.

Banjoj Luci, pod Ribarovim prstenom,
dana 22. mjeseca lipnja, godine 2003., a
dvadeset pete našega pontifikata.

De mandato Summi Pontificis

Po nalogu Vrhovnog Svećenika

+ Angelus Card. Sodano
Secretarius Status

